

τούμπα

τούμπα, η, ουσ. [<μσν. τούμπα <λατιν. tumba <ελλην. τύμβη], η τούμπα. **1.** μικρό ύψωμα, γήλοφος: «άνω Τούμπα || κάτω Τούμπα», περιοχές της Θεσσαλονίκης. **2.** σε θέση επιρρ., από την άλλη πλευρά, ανάποδα: «μόλις τέλειωσαν τα τραγούδια της πρώτης όψης, έβαλε το δίσκο τούμπα για ν' ακούσει και τα τραγούδια που υπήρχαν στην άλλη όψη».

- έφαγα μια τούμπα ή έφαγα τούμπα, έπεσα καθώς περπατούσα κι άρχισα να κατρακυλώ, να κουτρουβαλώ: «έτρεξα πάνω στον παγωμένο δρόμο κι έφαγα μια τούμπα, που ήταν όλη δική μου».

- ήρθα τούμπα, (για οδηγούς αυτοκινήτων μαζί με το αυτοκίνητό τους) αναποδογύρισα, τουμπάρισα: «θέλησα ν' αποφύγω ένα σκυλί που πετάχτηκε ξαφνικά μπροστά μου και, καθώς έκοψα απότομα δεξιά το τιμόνι, ήρθα τούμπα μέσ' στο χαντάκι».

- ήρθε τούμπα, **1.** (ιδίως για αυτοκίνητα ή άλλα τροχοφόρα) αναποδογύρισε, τουμπάρισε: «τ' αυτοκίνητο γλίστρησε πάνω στον παγωμένο δρόμο κι ήρθε τούμπα στο διπλανό χαντάκι». **2.** (γενικά για αντικείμενα) αναποδογύρισε: «έδωσε μια δυνατή κλοτσιά στην καρέκλα κι αυτή ήρθε τούμπα». **3.** (για καταστάσεις) ανατράπηκε είτε προς όφελός μου είτε σε βάρος μου: «την τελευταία στιγμή ήρθε τούμπα ο διαγωνισμός, πράγμα που με βοήθησε πάρα πολύ || λίγο πριν υπογράψουμε, ήρθε τούμπα το καλό κλίμα κι έχασα τη δουλειά». (Τραγούδι: *βρε, κόψε το λαιμό σου, σε βαρέθηκα πέρασαν δυο μήνες κι ούτε που σε σκέφτηκα, αμολάω καλούμπα για να 'ρθουνε τούμπα όλα τα στημένα σου τα ψεύτικα*).

- θα τον κάνω να κάνει τούμπες, θα τον καταταλαιπωρήσω, θα τον καταβασανίσω: «αν δε μου φέρει μέχρι αύριο τα λεφτά που μου χρωστάει, θα τον κάνω να κάνει τούμπες».

- κάνω μια τούμπα ή κάνω τούμπα ή κάνω τούμπες, βλ. φρ. παίρνω μια τούμπα.

- κάνω τούμπες, **α.** επιθυμώ να αποκτήσω κάτι πάρα πολύ: «γι' αυτή τη γυναίκα κάνω τούμπες || κάνω τούμπες γι' αυτό τ' αυτοκίνητο». **β.** χαίρομαι πάρα πολύ: «μόλις έμαθε πως ο γιος του πέρασε στο πανεπιστήμιο, έκανε τούμπες απ' τη χαρά του». **γ.** παρακαλώ κάποιον για κάτι με τρόπο που εξευτελίζει την αξιοπρέπειά μου, εκλιπαρώ: «μωρέ, τούμπες να κάνεις, δε θα σου δώσω αυτό μου ζητάς». **δ.** συμπεριφέρομαι δουλικά σε κάποιον ανώτερο ή ισχυρό για να τον κολακέψω και να εξασφαλίσω κάτι προς όφελός μου: «θέλει να πάρει μετάθεση και, μόλις βλέπει το διοικητή του, κάνει τούμπες μπροστά του».

- παίρνω μια τούμπα ή παίρνω τούμπα ή παίρνω τούμπες, καθώς περπατάω, πέφτω και κατρακυλώ, κουτρουβαλώ: «όπως έτρεχε, σκόνταψε στο πεζοδρόμιο κι άρχισε να παίρνει τούμπες».

- τα φέρνω τούμπα, ανατρέπω μια κατάσταση προς όφελός μου: «όλα του πήγαιναν στραβά στη δουλειά του, αλλά κατάφερε και τα 'φερε τούμπα κι ορθοπόδησε».

- τον φέρνω τούμπα, **α.** τον εξαπατώ, τον ξεγελώ: «κάθε φορά που του χρειάζονται λεφτά, όλο και κάποιον θα βρει που θα τον φέρει τούμπα». **β.** τον καταφέρνω, τον πείθω: «τον έπιασε στο μπλαμπλά, και μέσα σε λίγη ώρα τον έφερε τούμπα να τον βοηθήσει». **γ.** τον νικώ: «όσες φορές μαλώσαμε με τον τάδε, τον έφερα τούμπα».

- φέρνω μια τούμπα ή φέρνω τούμπα ή φέρνω τούμπες, βλ. συνηθέστ. παίρνω μια τούμπα.